

زنان مسلمان و ضرورت تعامل در باره جهانی امن و عاری از خشونت

ام البنین چابکی^۱

عضو هیات علمی دانشگاه الزهراء (س)

چکیده

مسائل جهانی بسیاری وجود دارد که پیامدهای آن برای زنان از دو منظر قابل بررسی و تأمل است. نخست از زاویه آسیب‌ها و تهدیدهای امنیتی که برای زنان ایجاد می‌کنند؛ و دوم از منظر نقشی که زنان می‌توانند در حل این معضلات داشته باشند. جنگ‌های نظامی، جنگ‌های داخلی، آلودگی محیط زیست، خشونت خانگی، تهدیدات فضای مجازی، تجارت زنان و بردگی جنسی، از جمله این مشکلات و تهدیدات است که تمامی آنها در یک کلمه خلاصه می‌شود: «ناامنی».

هدف مطالعه حاضر، واکاوی تهدیدات امنیتی گروه‌های افراطی (طالبان، داعش و بوکوحرام) برای زنان در گستره جغرافیایی است که زنان مسلمان در آن به سر می‌برند. هدف دیگر، پیشنهاد راهکارهایی است که زنان از طریق آن می‌توانند با این مشکل به مقابله بپردازند. ضرورت مطالعه عوامل ناامنی زنان در این منطقه به دلیل آن است که ناامنی از منظر زنان مسلمان دست کم در برخی از ابعاد، متفاوت از ناامنی از نگاه زنان غیر مسلمان است. کشورهای غربی در راستای نظریه جنگ تمدن‌های ساموئل هانتینگتون، با تشکیل گروه‌های تکفیری و افراطی منحرف، در صددند از اسلام چهره‌ای خشن و جنگ طلب ارایه دهند. جنگ نرم، از طریق فضای مجازی، این سناریو را تکمیل می‌کند. انواع فرقه‌ها و گروه‌های تروریستی از قبیل طالبان، داعش، بوکوحرام به نام اسلام و با ارتکاب وحشیانه‌ترین جنایات علیه زنان، همان دیدگاه‌هایی را ترویج می‌دهند که دشمنان اسلام با جنگ نرم آن را القا می‌کنند. هر روز خبرهایی در خصوص سوء استفاده گروه‌های افراطی انحرافی از زنان و دختران در سراسر دنیا منتشر می‌شود که نشان دهنده بردگی جنسی گروه داعش و جهاد نکاح ابوبکر بغدادی و اهدای زنان به عنوان غنیمت جنگی به داعشیان است. این اخبار شامل سوء استفاده جنسی از زنان و اسارت آنان به دست گروه افراطی بوکوحرام نیز می‌شود. فروش دختران دانش آموز به عنوان برده «و ازدواج اجباری» آنان نمونه‌ای از این خشونت این گروه علیه زنان است. اخبار خشونت طالبان علیه زنان افغان در حالی پخش می‌شود که مذاکرات صلح با طالبان بدون حضور زنان انجام می‌شود. این گروه به شدت با حضور و فعالیت زنان در جامعه مخالفند و آن را مخالف با برداشت‌های افراطی و تندروانه خود می‌دانند. ناامنی خواه ناشی از جنگ نظامی و خشونت گروه‌های افراطی باشد و خواه پیامد جنگ نرم، نخستین قربانیان خود را از میان زنان و کودکان می‌گیرد. به همین دلیل زنان باید از تمام تریبون‌های ملی و جهانی برای طرح نظرات خود در خصوص تهدیدات امنیتی و محو تمامی اشکال خشونت استفاده کنند. زنان مسلمان باید غیر اسلامی بودن محدودیت‌ها و جنایت‌هایی را که متأسفانه در برخی از کشورهای مسلمان نشین علیه زنان به اسم اسلام اعمال می‌شود، را برملا سازند و نشان دهند که نظرات گروه‌های ضالّه به اصطلاح مسلمان در مورد زنان مغایر با احکام اسلامی است. ضروری است زنان در تمامی مذاکرات و نشست‌های مرتبط با صلح و امنیت حضور داشته باشند. انتظار می‌رود زنان که تاکنون نقش مؤثری در حل مشکلات جهانی ایفا نکرده‌اند، با کسب توانمندی‌های لازم بتوانند نقشی اساسی در ترویج گفت‌وگو صلح ایفا کنند. یکی دیگر از راه‌های حضور زنان در تصمیم‌گیری‌های مرتبط با صلح، فعالیت در سازمان‌های مردم نهاد (NGO) بین‌المللی است. نکته دیگر تلاش زنان فرهیخته و اندیشمند در خصوص انجام مطالعات آسیب‌شناختی در این حوزه و ارایه راهکار به دولتمردان و تصمیم‌گیران مسایل امنیتی است.

واژگان کلیدی

زنان مسلمان، گروه‌های افراطی، امنیت.